

قسمت دوم دعای «عرفه» را می‌توان به شعوری غیر از شعور معصوم نسبت داد؟!!

شماره پرسش: ۲۴۸۳۵

تاریخ ارسال پرسش: ۱۳۹۸/۵/۲۲ ۰۱:۱۹:۱۸

متن پرسش

سلام علیکم: نظر مبارک تون در مورد مطلب ذیل چیست؟ آقای شبیری زنجانی همین طور که فرمودید در سند شناسی قهارند، تشخیص قائل ذیل دعای عرفه آیت الله سید موسی شبیری زنجانی: شناخت متن حدیث و اینکه از عبارات يك متن بتوان آن را به معصوم علیه السلام استناد داد، کار بسیار مشکلی است و شخصی مثل مرحوم مجلسی می‌تواند در این میدان اظهار نظر کند. آقای خمینی چون با عرفان سر و کار داشت و مضامین ذیل دعای عرفه را بلند و والا یافته بود، معتقد بود که این ذیل حتماً از حضرت سیدالشهداء علیه السلام است و می‌فرمود اگر غیر معصوم بخواهد چنین دعائی را انشاء کند چانه اش می‌چلد! ولی بعداً معلوم شد که این ذیل از منشآت ابن عطاءالله اسکندرانی از بزرگان صوفیه در قرن هفتم و اوائل قرن هشتم است که شروح بسیاری بر کتابش نوشته‌اند. این را مرحوم جلال همایی در مولوی نامه‌اش تذکر داده است. مرحوم مجلسی در بحارالأنوار تصریح کرده است که این عبارات از امامان نیست و با نوشته‌های صوفیه مسانخ است. البته مجلسی اطلاع نداشت که قائل این عبارات کیست ولی آن را از صوفیه می‌دانست. جرعه ای از دریا، ج ۳، ص ۲۵۶

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: در جریان این امر هستم. حتی شرح آن‌ها را هم با همان عنوان دارم ولی آنچه را نباید از آن غفلت کرد، ارتباط عرفای مصر با فاطمیون هست که بر معارف اهل‌البیت تأکید داشته‌اند و از این جهت باید نظر عزیزانی که آن قسمت از دعا را به امام حسین «علیه‌السلام» منسوب می‌کنند؛ مدّ نظر قرار داد زیرا در هر حال معارفی در آن قسمت از دعا هست که نمی‌شود منشأ آن جز ائمه باشند. آیت الله جوادی نیز نکاتی در قسمت آخر دعای عرفه و تأیید آن در منسوب‌بودنش به امام دارند. موفق باشید